

СССР-н профессиональн союзмудин кӱдлмшин тускар

КПСС-н ЦК-н Пленумин, 1957 дэжилн декабри 17-д
батлдж авсн токтавр

Мана орн-нутгин баатр кӱдлмшч класс кӱч-кӱлсч крестьян улсна ниллдж, Коммунистическ партин гардврт диилвртӱ социалистическ революц кегӱд, делкӱд тӱрӱн болдж кӱдлмшчирин болн крестьян улсин государств бурдӱгӱд, терӱг цуг ӱшӱтирӱс харсад, социалистическ обществ тосх-смн. СССР-н кӱдлмшч классин ончта сӱн цуг керг-тӱрмӱдт, Советск йосна дӱчн джилн эргцд социализмин бӱрсн агӱу ик диилврмӱдт, кӱч-кӱлсч кесг сай улсин тӱлӱ сургӱмджин йоста школьн, эдлахуг эздлж заллгӱна школьн, коммунизмн школьн болсн профессиональн союзмуд ик гилд нилчӱн ӱзӱлсмн.

Советск профсоюзмуд, кӱч-кӱлсчирин партин тӱвсн эдлахун болн политическ тӱрмӱд кӱцӱлгӱнд хамцулдж аксад, социалистическ тосхтин цуг цагин эргцд эдн заагт олнзӱсн бурдӱмджин болн сургӱмджин кӱдлмш кедж йовла, кегӱӱ чигн бӱӱнӱ. Парть болн Советск государств кӱдлмшч класс дундас медритӱ, эдлахун кесг гардач кадрмуд ӱсгдж ӱдлӱлхдн профсоюзмуд дӱн-нӱкд болсмн. Шин общественн кев-кечин диилврн тӱлӱ хагӱлч нилчтӱ кӱч-кӱлснӱ ашиг тасрхан угагӱр ӱсгхин тӱлӱ, социалистическ промышленностин цуг халх-сиг, цугтагӱсн тӱрӱн болдж мана экономикан улиг—кӱнд индустриг цаарандн ӱсгдж ӱргдӱжӱлхин тӱлӱ, селӱнӱ эдлахуг темдгтӱ кевӱр ӱдлӱлхин тӱлӱ болсн дӱрлӱн профсоюзмудин шунитта орцлгӱнд энӱгдӱн делгрсмн. Кӱч-кӱлсчирин бӱӱхтӱ бӱӱдджиргӱлин болн культурн кемдӱжӱг ӱдлӱлхин тӱлӱ, профсоюзмуд дала кӱдлмш кесмн. Профессиональн организац цуг эврӱнн ӱдлвртӱн „пролетариат государственн йосиг эздлж авсна хӱбн эднӱ хамгин гол ӱндснӱ сӱ хӱӱлгӱнӱ кергнӱ—хот-хоолин тоогӱнн икдӱлгӱн, обществин производителн кӱчн-чидлиг ик гилг кемдӱжӱтӱгӱр ӱдлӱлгӱн боллгӱна“ туск В. И. Ленинӱ зааврар гардвр кедж кӱдлчхӱнӱ.

КПСС-н XX-ч хургин тууджлч шиидврмудӱс иш авч Коммунистическ парть болн Советск правительств промышленность болн тосхлт заллгӱг цаарандн ясдж—сӱӱрӱлгӱр ик гилг кӱдлмш кев. Экономическ административн район бурдӱлгӱн, телнд олн-ӱмтнӱ эдлахун советмуд гаргӱлгӱн олн-ӱмтсин ашта сӱв-седвӱр болн шунлт ӱдлӱлв. Эдлахун тосхлтд бӱӱрн газрин органсин нилчн болн даалгӱврн ӱд-

лдж ясрцхав. Керг-тӱрт саалтг болджасн ведомственн хаац уга кегдӱд, орн-нутгин производителн кӱчн-чидлиг улм тӱргӱр ӱсгдж-ӱргдӱжӱлхин тӱлӱ шин эв-аргӱ секгдв.

Эврӱнн тӱрӱн сӱн ашан ӱзӱлксн, промышленностин болн тосхтин заллгӱг онгларуулгӱн—мана Тӱрскнӱ газрин чилшго зӱбриг урдкас сӱӱнӱр болн кӱцидн, улм ӱргн кемдӱжӱтӱгӱр олзлх, социалистическ экономикан цуг халхсин ӱсдж-ӱргдӱлтин йовудиг улм деешӱн ӱдлӱлх эв-аргӱ ӱгчӱнӱ. Тегӱд туӱгӱр, капиталистическ хамгин ик орн-нутгудиг, тер тоол США-г ӱмн болгӱна тоод эдл-уш гаргӱлгӱр кӱцӱд давдж гарх—СССР-н гол экономическ тӱрриг тууджлч хамгин ахр болзт хагӱлхин тӱлӱ улм сӱн бӱӱдл учрагдсмн. Мана орн-нутг социалистическ стройин ӱлӱ сӱӱгӱр тулг кегӱд, ирх 15 джилн эргцд индустриин йилгӱгч ӱнӱгсин 2—3 холван ӱслт кӱцд, ӱбрхн джилмӱдин эргцд селӱнӱ эдлахуг цаарандн темдгтӱ кевӱр ӱдлӱлдж кӱч-кӱлсчирин бӱӱдджиргӱлин кемдӱжӱг ӱдлӱлдж чалхмн, чадх зӱвтӱ чигн болджана.

Эн бӱӱдл эврӱнн зерглӱндӱн 49 сай-гар кӱдлмшчир болн зерглӱчир негдӱлджӱх СССР-н кӱдлмшч классин хамгин олн организац болджак советск профсоюзмудин нилчн болн чинрн улм икӱр ӱсджӱнӱ.

Сӱл цагин эргцд советск профсоюзмуд эврӱнн кӱдлмшӱн ясдж сӱӱрӱлсиг КПСС-н ЦК-н Пленум темдгдӱжӱнӱ. Эднӱ шунитта орцлгӱнд производствин тӱрӱн нӱӱрт йовх улсин зерглӱн ӱсв, социалистическ дӱр-

лдӱнӱ шин янӱс гарад делгрв, кӱч-кӱлснӱ болн джалвин халхд эрки чинртӱ кесг тӱрмӱд тӱвгдӱд диилвртӱгӱр хагӱлгдджана, ӱмтн бӱӱдг гермуд тосхлгӱр партин темдглсн зура кӱцӱлгӱнд профсоюзмудин нилчн ӱдлв. Болв профсоюзн организацсин болн эднӱ гаригч органсин ӱдлврт ода бийн зӱвӱр дугу-дунд бӱӱнӱ.

Советск профсоюзмудин цуг ӱдлврнн зӱвӱр ясдж сӱӱрӱлхиг, мана орн-нутгт коммунизм тосхтин тӱлӱ кегддж йовх цуг олн ноолданд эднӱ нилчн улм деешӱн ӱдлӱлхиг эрки кергтӱ гилд ж КПСС-н ЦК-н Пленум тоолджана.

Профессиональн союзмуд, мана орн-нутгт коммунизм тосхлгӱнд зӱрӱлгдсн кӱч-кӱлсч олн ашта сӱв-седвӱр улм деешӱн ӱдлӱлдж, эдниг Коммунистическ партин эргид улм батар хамцулдж кӱч-кӱлсчирин проиаводств заллгӱнд орулгӱр эврӱнн ӱдлврӱн чанггӱхд дуудгдсмн. Олн-ӱмтнӱ эдлахун цуг халхсин цаарандн кӱчтӱгӱр ӱдлӱлхин тӱлӱ, Советск государствн экономическ болн харслтин кӱчн-чидлиг цаарандн батлхин тӱлӱ, олн-ӱмтнӱ эдлахун зураг кӱцӱхин болн давулдж кӱцӱхин тӱлӱ, техническ прогрессин тӱлӱ, кӱч-кӱлснӱ ашиг тасрхан угагӱр ӱсгхин тӱлӱ, олн-ӱмтнӱ эдлахун цуг ӱнӱгсӱр ӱрвлдж хоршахин тӱлӱ промышленн болн селӱнӱ эдлахун производствиг тӱргӱр ӱсгхин тӱлӱ, цуг кӱрнӱгӱн болн эв-аргӱн икӱр олзлхин тӱлӱ, кӱч-кӱлсчирин эдл-ушин теткмджин болн культурн кемдӱжӱг цаарандн ӱдлӱлхин тӱлӱ кегдх ноолданд цуг олиг акслгӱн—профсоюзмудин гол тӱрн болджана.

Эдл-ахун тосхлтд профсоюзмудин нилчн ӱдлӱлгӱн тускар

Социалистическ государствд, цуг олн-ӱмтнӱ зӱбр болджах фабриксин, заводсин, шахтсин, совхозмудиг, МТС-г болн талдан чигн предприятисиг кӱч-кӱлсчир, хамгин тӱрӱн болдж кӱч-кӱлсчирин депутатрин Советмудӱр дамдлж заллчхана. Производств заллгӱнд энӱнӱ зерглддж кӱдлмшчирин орцулгӱна керг-тӱрт профессиональн союзмуд ик нилчтӱ болдг, кӱдлмшч класс эн производств заллгӱнд орцлгӱр дамдлдж, нег кууна заавр-закврн улд производствиг залдг эдл-ахун гардачирин ӱдлврнн хӱлӱдж шӱӱдмн.

Кӱч-кӱлсчирин производств заллгӱнд орулгӱна эрки нег

янзнь, коммунистическ тосхтин сӱн гисн эв-аргӱн—социалистическ дӱрлӱн болджана. Социалистическ дӱрлӱ делгрӱлгӱр профсоюзмудин кесн ик гилг кӱдлмш темдглхлӱрн КПСС-н ЦК-н Пленум терӱнӱ хамдн, дӱрлӱ гарлгӱнд ода бийн кесг формализм бӱӱхиг, авдсн даалгӱврмуд кесг саамдан кӱч-кӱлсчир заагт бурдӱмджин болн политическ-цӱӱлгӱврн кӱдлмшӱр, тодрха бурдӱмджин-техническ керг-тӱрӱр эс батлгддиг онггдлж зааджана.

Олн-ӱмтнӱ эдлахун цуг ӱнӱгсиг цаарандн кӱчтӱ кевӱр

СССР-н профессиональн союзмудин кӱдлмшин тускар

(Эмцнь 1—2-ч халхс).

теднэ амрлгь бурдэлгнэ тускар профсоюзмудин кӱдлмш урдасин улм олт-зүсч халхар делгдрг болъ.

Болъ, куч-кӱдлсчрин бсдж йовх некрвмудас профсоюзмудин сургьмджин кӱдлмшин идей кемджань болн делгрлнь одачн хоцрдж йовна. Олт дунд кедг культури кӱдлмш нургулдж коммунистическ тосхалтин ил куцадхажь тӱрмудас хагыцнъгьу кегднэ, дакад болхла, кӱдлмшчрин бсдж уулд церглӱчрин зӱвӱр хувинь орцулхш. Социализмн бӱдӱлд кӱдлмшчрин производствени кудлтс кӱдлмшч болгъна куч-кӱдлснӱ ашнь бӱдӱдн болхла, теднӱ материальн бӱдӱлд-джиргъльн сӱн килмн гидж профсоюзн организацион кудцн дӱдӱлгъдж бгцхсн. Профсоюзн органс куч-кӱдлсн диг-дара цааранднь багъахин тускар килмджан икӱр бгцхӱх зӱвтӱ, диг-дара эвдлгнӱ ноолданд олн-ӱмтнӱ хӱлӱц бргӱр олзлхмн.

Кӱдлмшчрин клубмуд, культури Гермуд болн бӱдӱшнъгуд кесг сай куч-кӱдлсчр текнӱ. Терунлӱрн хамдан, теднӱ икнстнэ производствени-техническ болн естествонаучн пропаганд, нурт йовчг дамшлтиг цӱдӱлгъж медӱлгън хагсу муугъар кегднӱ, нӱр-наад гаргългъна идей кемджанд болм оныг бгцхш, кӱдлмшчрин, уулд церглӱчрин болн теднӱ бунд культури амрлгь бурдӱлгнӱ тускар килмдж багъар бгднӱ.

Куч-кӱдлсчр дунд профсоюзмудин сургьмджин болн гегӱн-герлин кӱдлмшиг ясулх, хоцрсн хӱлӱчин болн ухан-седклин бмнӱс ноолда чанъгъах, сӱн бӱдӱлд-джиргъльн тӱдӱ пропаганда делгрлх кергтӱ гидж КПСС-н ЦК-н Пленум бӱдӱджана. Советск патриотизмн, социалистическ интернационализмн болн олн-ӱмтн хоорндк иньглгнӱ ухан-седклтӱгъяр олн улст профсоюзмуд сургьмдж бгцх зӱвтӱ, орн-нутгин эзн гих уха теднд орулх, производствени зурац куцахин тӱдӱ, техническ прогрессин тӱдӱ, обще-

ствени производителън чидл цааранднь делгрлхкин болн орн-нутгт материальн кӱрнъг эвдлжӱлхин тӱдӱ, Торскнӱ бмн теднӱ даалгъвирг профсоюзмуд бӱдӱлх зӱвтӱ. Тер тӱдӱд клубсин, библиотексин, кинон, радион, телевизиденсин, нӱр-наад гаргългъна цуг эв-аргыг икӱр олзлдж, партин болн правительствени газдин болн догадин политикиг бргӱр цӱдӱлгъдж, политическ болн научн медрл пропагандираватъ кек кергтӱ. Производствени-техническ пропаганда бргӱр делгрлх болн культури-техническ кемджӱгӱн бӱдӱлхдн цуг кӱдлмшчрн нӱдк болгън—профсоюзн организацион эрки тӱрн болджана.

Куч-кӱдлсчрт физическ сургьмдж бгцхнӱ кӱдлмшиг зӱвӱр ясулхд, туслнь предпритӱсӱр, совхозмудар, МТС-р, учрежденьсӱр болн сургьмдлин заведеньсӱр олн ӱмт орцулдж физкультури болн спортнвн кӱдлмш бурдӱлгнӱ профсоюзмудин оныг тусхах зӱвтӱ.

Багъчуд дунд кӱдлмш чанъгългън, профсоюзмудин болн комсомолн тӱрмудин негнэ болджана. Багъчудин куч-кӱдлснӱ, амрлгъна болн бӱдӱлд-джиргъльн тӱрмудт, тер мет культури-массов кӱдлмш бурдӱлгнӱд тедн икӱр оныган бгцхӱх зӱвтӱ. Багъчудна кӱдлмшчрн болн кӱдлмшч куукд улсиг куч-кӱдлснӱ болн обществени собственности туск коммунистическ хӱлӱц гаргълд болдгар, эврӱнн предпритӱсд дурта болдгар, СССР-н баатр кӱдлмшч классин туурсн авъясур сургьмдж бгцх кертӱ, суньгъдж авси професийӱн сӱднӱр меддж авхдн болн культури медринь бргъжӱлхдн нӱдк болхмн, заочн болн асхар сургл сургьмдлин заведеньсӱр сургьмд сурдж йовцхӱх улст дӱн болхмн. Багъчудт сургьмдж бгцхнӱд, кӱвудт болн куукдт эврӱнн производствени дамшлтан бгсн деерӱн, бӱдӱлд-джиргъльн дамшлт бгцхӱх, хаджгър йовдлт гаргъхс тедниг саглулхд кадровый кӱдлмшчрн орцулх кергтӱ.

кар болм оныг бгцхӱхш.

Профсоюзмудин бурдӱлмджин кӱдлмшин кемджӱ бдл-лужиг текхмн, профсоюзмудин уулдвирг шинӱр бурдӱлхдн теднӱ советмудт практическ дӱнъ кургтӱ гидж КПСС-н ЦК-н Пленум, союзн республиксин компартич ЦК-ст, КПСС-н крайкомст, обкомст, ВЦСПС-н партин багд даалгъджана.

Профессиональн союзмудин бмн зогсджӱ тӱрмуд куцадлгънд шидгч чнр теднӱ ӱкл-лгн организацион бгцхӱхнӱ. ВЦСПС, профсоюзмудин республиксин, крайсн, областсн советмуд болн комитетс профсоюзн эвлӱ организацион гардлгън зӱвӱр ясулхцах зӱвтӱ, куч-кӱдлсчрин сӱ хӱдлгън чикӱр куцадг зукцхӱдг, теднӱ бӱдӱлд-джиргъльн цуг халхсарнь килмджан тӱвцхӱдг аргъта, бийсин бӱрхн торскн организацион гидж бргн олн-ӱмт ӱзхиг кудцг болдгар бӱр болгън дӱнъгӱн кургцхӱх зӱвтӱ.

Предпритӱсин промышленн-финансовый зурац кек, куч-кӱдлснӱ кемджӱнӱ болн джалв бурдӱлгнӱ тӱрмуд хагълх, куч-кӱдлснӱ закад чикӱр эдлжиг болн коллективн бооцас куцахиг шӱудж хӱдлӱх, эдл-ахун гардч кӱдлмшч бӱдӱлгдлжӱх кандидатнриг туст эврӱнн селвгӱн бгцх, фабричн-заводской месткомин зӱв угагъар кӱдлмшчрн болн уулд церглӱчрн кӱдлмшчнӱ гаргьулдг уга зӱв теднӱ бгдлгър профсоюзмудин фабричн-заводской комитетсин чинриг бргъжӱлхл сӱн болхмн гидж КПСС-н ЦК-н Пленум тоолджана.

Профсоюзн бӱдӱлд-джиргъльн кемджӱ чикӱр куцадлгън, эврӱнн уулдвр болн селвӱр делгрӱлгън, шӱудж-шалгългъльн болн бийшн шӱудж-шалгългъльн делгрӱлгънӱ, коллективн гардвр тетклгнӱ, профсоюзн органсин тооцана болн суньгългъна ул деер профсоюзн организацион кӱдлмшиг делгрлх кергтӱ. ВЦСПС, профсоюзмудин цен-

тральн болн областсн комитетс болн советмуд эврӱнн кӱдлмшин туск докладмудан профсоюзмудин члдин хургулт болн конференцт данъгин тӱвж куундвр кецхӱлӱ сӱн болхмн. Профсоюзн олн хургудин нилчиг бӱдӱлх кергтӱ, тер хургуд деер производствени, куч-кӱдлсчрин бӱдӱх бӱдӱлх болн культури текврин эрки тӱрмуд тӱвж куундхиг текх кергтӱ. Профсоюзн болн эдл-ахун организацион гардчр хургулт шумгъгагар орлцхцах зӱвтӱ, шӱудж-шалгългъльн болн бийшн шӱудж-шалгългъльн делгрлхд дӱнъ болхцах, кӱдлмшчрин болн уулд церглӱчрин келсн ӱиг оныган бгцх соньсцах, лакад хургуд деер келгдсн зааврмуд куцадлгнӱ тускар тооцӱгӱн бгцхӱх зӱвтӱ.

Профсоюзн органс эврӱнн цуг бдр-бурдин уулдврӱн толрхагъар, чинртӱгъяр, даалгънс кергӱн бӱдӱдн даалгъвртӱгъяр куцахцах зӱвтӱ. Профсоюзн апаратиг ясулгългъна болн килврлгъльн кӱдлмшиг цааранднь кедж, теруф профсоюзмудин олн члдит бӱрлӱх кергтӱ. Профсоюзмудин гардч кӱдлмшчр эврӱнн цагин ик зууднь предпритӱсӱр болн тосктсар, кӱдлмшчр болн уулд церглӱчр дунд йовцхцах, производств бурдӱлгнӱ, кӱдлмшчрин куч-кӱдлс болн бӱдӱх бӱдӱлд ясулгългъна кергт селвӱрӱн икӱр кургцхӱх зӱвтӱ.

Профсоюзмудин кӱдлмшин кемджӱ бӱдӱлгън—кар бӱдӱлгъж, теднӱ сургьмдж бгцхг ӱндсӱрн ясулхиг ардн ордж некдӱнӱ. Турун болж профсоюзмудин советмудиг болн фабричн-заводской комитетсиг дамшлтга, селвӱртӱ кӱдлмшчрӱр батлх кергтӱ, кӱдлмшчр, куукд улс болн багъчуд дунд ашин улс гардч кӱдлмшч зӱрм-р орцулхмн. Профсоюзн кӱдлмшчр эврӱнн марксистск-ленинск бевдврӱн болн кергн инн квалификацн цурлтан угагъар бӱдӱлхцах зӱвтӱ.

Советск профсоюзмуд орн-нутгуд хоорндк залгълдг цааранднь бргджӱллгн

Газадн орн-нутгудин профсоюзмудла залгълд бргджӱллгъяр, товкнун бӱдӱлгнӱ, демократин болн социализмин тӱдӱ ноолданд кӱдлмшч классин ни-нег болн ах-дӱугъин нилчлгъ батлгъяр СССР-н профсоюзмуд зӱвӱр кӱдлмш келжӱхӱнӱ.

Коммунистическ болн кӱдлмшч партисн Совещанс деер батлдж авгдсн Деклараци болн Товкнун бӱдӱлгнӱ Манифест нарт делкӱн кӱдлмшч болн профсоюзн джисӱнӱ цаарандк бргджлтин болн хамидтин шин хаалгъ секдӱжӱнӱ.

Шин дӱдӱнӱ ӱамшглӱ, ядерн селм сӱрдж ӱзлгън уруулхин, теруф куцдн хӱрхин тӱдӱ, кӱдлмшч классин джиргъльн болн куч-кӱдлснӱ бӱдӱлд ясулхтин тӱдӱ, олн-ӱмтнӱ демократическ сулдхрин тӱдӱ ноолданд нарт делкӱн кӱдлмшч болн профсоюзн джисӱнд ӱнгьгрл гарлгън уурулдж, ницнъгъу уулдвр

залгълд бргдлх зӱвтӱ. Колониальн болн талдан орн-нутгудин улмӱд бӱдӱх орн-нутгудин профсоюзмудла, тедн нарт делкӱн ямаран ницӱнд орцхад болъ чигн, залгълд келгъ болн нег-негндӱн нӱдк болгъж бргджлх кергтӱ.

Китдин болн социалистическ наадк орн-нутгудин профсоюзмудла ах-дӱугъин залгълд келхиг болн нег-негндӱн нӱдк болгъж, теднӱ кӱдлмшин дамшлтарн хоорндан хувадлгън, государствени, эдл-ахун болн культури тосктл теднӱ орцлгън цаарандан батлх кергтӱд Советск профсоюзмудин оныг тусхахмн.

Газадн орн-нутгудин куч-кӱдлсчр дунд СССР-н кӱдлмшч классин алдр куцврмудиг Советск профсоюзмуд шумгъгагар болн иткмдждӱгъяр цӱдӱлгъж тархах, социализм улу дееринь пропагандироватъ кек зӱвтӱ. „Олн-ӱмтнӱ капитализм“ болн „Куч-кӱдлсн болн капитализм нег-негндӱн нӱдк болгъж“ гидж нердӱдгдг худл теорийн, реакцион профсоюзмудин толгъачрин ӱнгьлчг уулдврн дарандтн илджлгън, эрки тӱр гидж хӱлӱх кергтӱ, классовой ноолдана болн пролетарск интернационализмн ухан-седклтӱгъяр куч-кӱдлсчрт сургьмдж бгцхдн нарт делкӱн профсоюзн джисӱнд цуг чилдӱрн нӱдк болхмн.

Нарт делкӱн профсоюзн джисӱнӱ тӱрмудиг гуунар медж авхиг ВЦСПС бурдӱх зӱвтӱ, СССР-н куч-кӱдлсчрн, газдин орн-нутгудин кӱдлмшч классин бӱдӱлд-джиргъльн болн ноолдана таньдулхмн.

VI Профсоюзмудт партин гардвр ясулхин тускар

Советск профсоюзмудин чиднӱ социалистическ обществени ӱмн-гол улм болгч Коммунистическ партин ленинск политикӱр гардвр келгнӱд бӱдӱн. Зуг партин халхс гардвр келгнӱд, теруна дӱнъ-нӱдк боллгъяр профессиональн союзмуд бмнӱн бӱдӱх тӱрмудӱн дилвртӱгъяр куцадг чалхмн.

Одгӱ цагт, бӱдӱрн газрин профсоюзн органсин зӱвнӱ зӱвӱр бргдлгдсн цагт, профессиональн союзмудин уулдврн тӱдӱд партин организацион даалгъвр улм икӱр бсджӱнӱ. Партин комитетс профсоюзмудт оныг бгцхнӱ чанъгъах зӱвтӱ, теднӱ кӱдлмшиг гуунар шидлдж, утх-ӱндсн медж зӱвтӱ, эдл-ахун болн культури тосктл, орн-нутгин обществени-политическ цуг бӱдӱлд-джиргъльн тедн улм ик шумгъгагар орлх зӱвтӱ.

Зӱрм партин комитетс профсоюзмудин бссн чинриг болн уулдврн меджӱхш, профсоюзн организацион кӱдлмшин чинриг курч меджӱхш, дамшлтга, политическ сӱн медрлтӱ кӱдлмшчрӱр профсоюзн организацион батлхин тускар болн килмджан тӱвцхӱх, куч-кӱдлсн туск закадиг чикӱр куцадг болдгар эдл-ахун кадрмудт сургьмдж татугъар бгцхӱнӱ, профсоюзн органс эдл-ахун гардчнрӱс чик, зӱвтӱгъяр нексн некрвг зӱрмдӱн дӱнънчхӱхш гидж КПСС-н ЦК-н Пленум темдгдӱжӱнӱ.

(Чилгън 4-ч халхд).

IV Профсоюзмудин бурдӱлгнӱ кӱдлмшин кемджӱ бӱдӱлхин тускар

Промышленность болн тосхл ӱллгъ оныгдарулгъна, кесг олн министерствс болн ведомствс хоорнд уулдлж таргдсн гардврн уга келгнӱн залгълдлж профсоюзмуд эврӱнн бурдӱлгнӱ кӱдлмшч ясулгългъ кесг тӱрмуд куцадсн. Бӱдӱрн газрин профсоюзн организацион оперативн гардврн голнь—областьсӱр, крайсӱр болн республикар гаргългън, профсоюзмудин советмудин зӱвнӱ болн даалгъврн зӱвӱр бргдлгдв, кесг профсоюзмуд негдӱлгдлж икдӱлгдв, зӱрм улу звенос болн аппаратс уурулгдв.

Терунлӱрн хамдан, кесг профсоюзн органс эврӱнн кӱдлмшч одачн хашнъгар хуврлдж йовцхана, производствени тодрха тӱрмудас заагта зогсхана, бурдӱмджин кӱдлмшч багъар кецхӱнӱ гидж

КПСС-н ЦК-н Пленум темдгдӱжӱнӱ. ВЦСПС эврӱнн шидлврмуд куцадлгън сулар шӱудж хӱлӱнӱ, профсоюзн кӱдлмшин дамшлтиг хамцулдж тархалгънд оныган багъар бгнӱ.

Профсоюзн организацар профсоюзн демократ болн кемджӱ эвдцхӱдг йовдл бӱдӱнӱ: профсоюзмудин комитетсин болн советмудин пленумс дарандтан кегдхш, коллективн гардлгъна органс болгч теднӱ нилчнь хара бишӱр буурулгдн. Профсоюзн кадрмуд шӱудж авч, теднд сургьмдж бгцхнӱ дуту-дундс бӱдӱхӱнӱ. Кесг профсоюзмудин комитетс болн советмуд, производств болн обществени бӱдӱлд-джиргъльн бийсӱн сӱднӱр ӱзлӱхӱхнӱ, кӱдлмшч нарт итклӱ багъ наста, идрчнриг улсиг профсоюзн кӱдлмшчт бӱдӱлдж орулхин тус-

С ССР-н профессиональн союзмудин көдлмшин тускар

(Чилгчнь.)

Профсоюзмуд гардлгъ ясурулхиг, түрүн болдж профсоюзн кадрмуд өөдлүлдж, теднд сургъмдж өгхиг, профсоюзн органсин даалгъврта көдлмшт хамгин сән, сән белдвртә коммунистр болн партийн биш улс дунд тоомсрта бүрдәлгънә көдлмшт чадмг көдлмшчнр орулх севг өгхигл союзн республиксин компартсин ЦК-ст, крайсин, областьсин, балгъсдин, райодин комитетст болн эклц партийн организацст КПСС-н ЦК-н Пленум даалгъджана. Профсоюзн көдлмшт өөдлүлдж орулгдсн коммунистрт — профсоюзмудин өмн зогсджах төрмүд күцәхиг тетклгън, үүрлдж, сән-сәәхн бәәлгъәрн болн олна неквриг килмджтәгъәр хангъалгъәрн теднд иткмджтә боллгън — партин әрүн нернь болх зөвтә.

вәриг ямаран чигн аргъар урм, дулхиг болн өргджүлхигт профсоюзн организацсиг төртән авцхадг уга, теднә нилчиг дорацулдг коммунистр-эдл-ахучнриг ирлцнгъү засгла харгъулх зөвтә.

Профсоюзн организацсин цуг үүлдврт партъ эврәннй үлмәгъән профсоюзмудин члед — коммунистрәр дамджулдж күцәдг учрар, профсоюзмудин көдлмшин төлә партийн цуг чледин даалгъвринь өөдлүлтхә, КПСС-н Уставла ирлцүлдж профсоюзн сунгъгддг органсар гаргъгдсн партийн багмудин практическ үүлдврмүдиг ясрултха гидж Пленум партийн комитетст даалгъджана. Профсоюзмудин үүлдврт эврәннй шунмгъа орлцлгъәрн коммунистр теднә көдлмшиг сәәнәр ясрулх зөвтә, терүгән тегәд эдл-ахун болн политическ төрмүд хагъллгънд теднә нилчинь өөдлүлх зөвтә.